

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Pedepsă meritată.

Sibiu, 17 Novembre n.

Dreptul electoral e cel mai frumos drept pe care poate să-l aibă cetățeanul în stat constituțional. Cel mai frumos drept și cel mai prețios drept. De aceea, datorință are fie-care să-l exercite conform convingerii și conștiinței sale, și să nu facă abuz de întrebuițarea lui. Să nu-l facă obiect de târguială, pentru-că atunci se arată a fi nevrednic de el; să nu-l facă marfă de vânzare, pentru-că atunci vine pedepsit. *Legea* îl supune unei pedepse aspre și rușinătoare.

Abus, mare abus au făcut cetățenii din *Csongrád* cu dreptul lor electoral, și de aceea legea i-a pedepsit. Pedepsa e mare, dar' e meritată.

Cei din orașul *Csongrád*, cari formeză un cerc electoral de sine stătătoriu, și-au dat adecă votul la alegerea din urmă pentru deputatul trimis la dieta țerii, nu conform convingerii lor politice, pe care cum se vede nu o au, ci în urma îndopării cu mâncări și beuturi, oferite lor din partea alesului. Alegerea a fost atacată prin protest, și înalta Curie a cassat-o, suspendând pe un an dreptul alesului deputat de a mai pute candida undeva pentru a fi ales deputat la dietă.

Asta e pedepsa alesului, care și-a câștigat voturile prin mituire.

Dar' a urmat și pedepsirea alegătorilor, cari s'au lăsat să fie mituiți și cari sunt asemenea vinovați. Curia a transpus afacerea dietei, care în ședința de Vineri a adus decisiune, că alegătorii din *Csongrád* nu sunt vrednici să aibă reprezentant în dietă care să contribuie și în numele lor la regularea afacerilor publice, și astfel li-a suspendat pentru restul sesiunii actuale parlamentare dreptul de a mai trimite deputat în sfatul țerii.

Asta e pedepsa alegătorilor.

Legea dispune astfel, și legea a fost de astădată bine aplicată. Prea s'au dat omeni pe unele locuri să pună în vânzare frumosul drept electoral, și statuarea unui exemplu, ca cel aplicat alegătorilor din *Csongrád*, se impunea de sine, pentru a mai spăria pe ceilalți și a-i aduce la moravuri mai bune.

Sentența dietei, adusă Vineri în contra alegătorilor din *Csongrád*, a venit de altcum prin surprindere. Comisiunea specială, însărcinată cu studiarea afacerii, era de părerea, că nu se simte necesitatea suspendării dreptului de alege pe sēma celor din *Csongrád*, fiindcă nu e dovedit, că s'ar fi făcut în stil mare îndopările cu mâncări și beuturi la ultima alegere pentru dietă. Dar' minoritatea comisiunii înaintase părere separată, și punându-se la vot, dieta a primit cu zdrobitoare majoritate părerea minorității, și a decis așa cum a decis.

Are dreptate o fōie guvernamentală când afirmă, că mulți dintrē deputații cari au votat pentru aplicarea acestei meritate pedepse alegătorilor dietali din *Csongrád*, vor fi fost aleși la timpul seu cu aceleași mijloce cu cari a fost ales deputatul *Csongrádu-*

lui; dar' împrejurarea acesta nu schimbă întru nimica legalitatea și oportunitatea verdictului dat din partea dietei, căci îndreptarea de moravuri în direcția acesta e de extremă necesitate în țera noastră, și sentența adusă e chīamată să facă un bun început în privința acesta.

Pățania celor din *Csongrád* va forma acum bună admonițiune la adresa tuturor acelora cari credeau că la alegeri pot să-și deie votul ori și cui, cunoscut ori necunoscut, cu tragere de inimă sau fără tragere de inimă pentru interesele mari obștești, numai obiceiul papricaș și obiceiuita stielă cu rachiu sau vin să li-se pună pe masă. In deosebi alegătorii români să-și noteze bine pedepsa acesta rușinătoare aplicată alegătorilor din *Csongrád*, și să se ferescă de a da ausă să li-se aplice și lor, pentru-că acesta ar constitui o pată vecinică pe sēma conduitei lor în viața publică. Ear' dreptul electoral, cum am spus, e un drept frumos și prețios, care trebuie scutit de ori-ce pată, dacă vrem să ne arătăm vrednici de el.

Reforme parlamentare. In una din ședințele din urmă ale comisiunii financiare a dietei, care se ocupă cu censurarea budgetului anului viitoriu, ministrul-president *Szell* a făcut comunicarea, că în sinul guvernului se lucrăză la adunarea materialului necesar pentru unele reforme parlamentare, devenite inevitabile. Declarațiya prim-ministrului a provocat mare senzație. Despre direcțiya și amănuntele reformelor parlamentare pe cari guvernul voește să le facă, prim-ministrul *Szell* nu a vorbit nimica.

Urcarea listei civile. Vineri a prezentat ministrul-president *Szell* dietei magiare proiectul de lege despre urcarea listei civile, care a fost predat comisiunii financiare spre esaminare. Partidul guvernamental a primit proiectul de lege cu vii aprobări, pe când kossuthistii au dat vie exprimare nemulțămirilor și au provocat și o mică discuție, în jurul întrebării, dacă n'ar trebui să mērgă întâiu proiectul de lege la secțiuni? O surprindere conține de altcum proiectul de lege pentru toți, aderenți și neaderenți ai urcării listei civile, anume aceea, că urcarea nu se face cu începerea anului ce vine, ci și pentru anul curent, cu începere de la 1 Ianuarie 1902.

Din Austria. Situațiya continuă a fi încurcătă, nesigură și aprōpe critică. Ministrul-president *Körber* și-a spus în ședința de Mercuri cuvântul în chestia limbilor, și cuvântul seu a fost destul de împăciutoriu; dar' cu toate acestea nu sunt prospecte pentru o grabnică îndreptare spre bine a lucrurilor. Se menține deci știrea, că guvernul este hotărât să-și înainteze dimisia, după-ce s'a convins acum, că nu se pōte răzima cu siguranță pe nici una din partidele reprezentate în parlamentul austriac. De altă parte se șvonește, că însuși Monarchul este decis a lua în mână sanarea rēului de care suferă parlamentul în cealaltă parte a monarchiei austro-ungare. Putem să ne așteptăm deci la mari evenimente.

Din trecut.

VII.

Am ajuns la ultimul act sēvērșit în chestia naționalităților din partea guvernului independent magiar de la 1848, cu a căru espunere încheiem amintirile din trecut.

E vorba de legea votată la 21 Iulie 1849 din partea dietei din Seghedin, la propunerea și insistențele guvernului; va să zică, de o inițiativă luată acum din partea guvernului pentru rezolvarea chestiei naționale, prin acordarea și garantarea de drepturi pe sēma popōrelor nemagiare din patrie.

Lucrurile s'au întemplat după cum urmēză:

Conventul revoluționar, care a trebuit să plece grabnic din Dobritin la Pesta, se retrăsese la Seghedin. Aici guvernul simțind pericolul, l-a pus să voteze un proiect de lege, în care se garantēză anumite drepturi pe sēma naționalităților nemagiare din țēră, drept dovadă, că guvernul magiar și națiunea magiară vrea din tot adinsul să împartă tōte drepturile și tōte libertățile cu surorile naționalități conlocuitoare.

Guvernul vedea, că independența națiunii magiare e amenințată și va fi în curēnd înmormēntată; de aceea a recurs la acest ultim remediu, la îmblândirea naționalităților și câștigarea lor pe partea cauzei magiare, în speranța, că naționalitățile, și în special Românii, vor schimba frontul și se vor pune pe partea Magiarilor.

Dar' pe lângă tōtă siguranța de-sastrului, care trebuia să se descarce în mod fatal asupra țerii, votarea nimitului proiect de lege nu a mers atât de neted cum credea guvernul. Mulți deputați magiari, chiar dintrē aderenții lui Kossuth, l'au combătut cu tōtă energia, pe cuvântul, că Ungaria e a Ungurilor; alte neamuri nu pot avē în ea nici un fel de drepturi naționale.

Proiectul de lege a fost prezentat dietei în 21 Iulie, și ministrul-president Szemere a propus să fie luat imediat în discuție. Ear' primirea și votarea proiectului, Szemere a motivat-o, întrē altele, cu următoarele cuvinte:

„Dacă guvernul țerii ar fi rēsplătit crudelitățile cu asemenea crudelități, de atunci pōte că ar fi pace, — pacea mormēntului. Dar' asta nu s'a întemplat, ci au fost întrebuițate tōte mijlocele puterii intelectuale, pentru-ca legăturile frățietății seculare să fie încopiate de nou. Am împărțit cu miile lămuriri, esplicări, proclamațiuni și am întrebuițat întrēga putere onestă a presei. Am spriginit deputații în nșuștele lor de împăcare și am spriginit și pe acela, care a ajuns să fie jertfă nefericită a acestor nșușinte, tocmai din partea fraților sei proprii (Dragoș). Știam, că conducătorii mișcărilor din principatele române au mare influință asupra Românilor, și ne-am folosit și de această influință. Știam, că rēscōla sērbescă primește alimentare și din Sērbia, și n'am întârziat a lămurii pe principele Sērbiei și guvernul sērbesc, comunicându-le vederile nōstre asupra esplicării drepturilor diferitelor popōre din Ungaria, ear' vederile nōstre au fost acolo pe deplin aprobate, ca juste.

N'am lăsat nefolosit nici un moment favorabil pentru împăciuire și nu ne-am retras de la precizarea în puncte a principiilor nōstre. Și care a fost urmarea? Cam aceea, că până-ce am învins, ele au fost aplacitate; cum a început însă să se întunece steaua norocului nostru care conducea rēșboiul, toți au rēspuns evasiv, în mod trăgănător, la condițiunile, la ofertele nōstre!

Cu un cuvēt, cea mai sinceră, cea mai onestă procedură a nōstră a fost întimpinată cu fățarnicie, chiar cu tradare! Scopul nostru de altcum nu era nici aici altul, de cât accelerarea de o parte a asigurării libertății cetățenești și a independenței țerii, de altă parte restabilirea domniei umanității solide, prin împedecarea crudelităților, într'atâta, ca gloria principală a revoluțiunii nōstre să nu fie inficiată prin urmele de sânge ale terorismului neomenos. Punctele acestea așa erau compuse, că asemenea drepturi nici o țēră nu dă în internul hotarelor sale naționalităților mai mici.”

Și tot așa a continuat Szemere mai departe, acuzând naționalitățile că sunt nerecunoscătoare și nu vreau să înțelēgă cât de mult bine le voește lor națiunea magiară, lucru dovedit și prin proiectul de lege, a căru votare o cere acum de la dietă, lege, prin care se dau naționalităților nemagiare din țēră tōte drepturile posibile.

Pe cei-ce erau în contra votării legii de naționalitate, i-a ocărit întâiu rēu contele Bathány, — ear' în urmă Szemere, ministru president, care într'o nouă vorbire de o oră a demascat pe falsii democrați, cari pe limbă pōrtă în continuu libertatea popōrelor, ear' când e vorba să se deie de fapt libertăți și drepturi popōrelor, ridică gravamine și pun pedeci, pentru-că pentru ei libertățile nu se estind mai departe de cât numai până unde merg interesele lor. Urmarea acestei filipice, la finea căreia Szemere a declarat că dacă aristocrațiya magiară nu se emancipēză de sub astfel de vederi în ce privește chestia naționalităților și dorințele naționalităților, va duce țera la peire, a fost, că dieta a votat aprōpe în unanimitate, încă în aceeași ședință (21 Iulie) proiectul de lege despre dreptul naționalităților, — primul de natura acesta, — tectuat după cum urmēză:

— „Desvoltarea liberă a tuturor naționalităților, locuitoare întrē hotarele Ungariei, se garantēză prin următoarele dispozițiuni:

1. Limba oficială la guvernul central, la administrație, legislațiune și la miliție rămâne cea magiară. Cu privire la celelalte limbi vorbite în țēră au valōre următoarele norme:

2. In adunările comunale fie-cine are drept să vorbescă în limba sa. Limba protocolară o hotărăște liber majoritatea.

3. In adunările comitatense toți cei cu drept a participa pot să vorbescă în limba magiară, ori în limba proprie, după-cum vor voi. In comitatele în cari o naționalitate ore-care formēză mai mult de jumătate din numărul populațiunii, limba protocolară, dacă majoritatea dorește, va fi limba acelei naționalități. Correspondența însă cu guvernul și cu alte autorități se va face în limba magiară.

4. La curțile cu jurați și la judecătorile de prim-for, când procedura e verbală, este a se aplica principiul enunțat în punct 3.

5. Limba de comandă a gardei naționale va fi aceeași în care se pertractează afacerile comunale.

6. În școlile elementare instrucțiunea se va face totdeauna în limba comunei sau a bisericeii.

7. Limba matriculelor și preste tot a afacerilor bisericești va fi totdeauna limba comunei bisericești.

8. Petițiunile adresate de privați, către ori-ce autoritate, pot fi scrise în ori-care limbă.

9. Sinodul bisericeii ortodoxe (ohitú) are să fie convocat în fie-care an și acela pôte să delibereze întocmai așa de liber asupra tuturor afacerilor religioase și școlare ca și la celelalte religii. De dreptul sinodului se ține a alege episcopii și a hotărî asupra chestiunii: să rămână bisericește la olaltă națiunea sârbă și cea română, ori să se despartă?

10. Bisericele și școlile ortodoxilor sunt părtașe la toate acele avantagii, pe cari statul le acordă bisericilor și școlilor celor cari aparțin celorlalte religii.

11. Ortodoxii își conduc și administrează ei înșiși fundațiunile lor bisericești și școlare.

12. Pe sâma celor cari aparțin bisericeii ortodoxe se va institui la universitatea din Budapesta corp profesoral de teologie.

13. Numirile la ori ce fel de oficii și dignități se vor face exclusiv numai conform meritelor și capacității, fără nici o considerare la naționalitate și religione.

14. Guvernului i-se dă împuternicire, respective îndatorire, de a pune în aplicare principiile exprimate în această lege.

15. Guvernul se autorizează și însărcinează deosebi, ca ascultând dorințele juste ale Sârbilor și Românilor, să facă a înceta toate gravaminele lor băsate, și această fie în propriul cerc de competență, fie prin proiect de lege prezentat adunării naționale

16. În fine guvernul este investit cu deplină putere, ca în numele națiunii să dea amnestie tuturor acelor, cari până la un termen prefapt vor depune armele și vor jura pe independența națională."

Marele istoric magiar, Horváth Mihály, ne spune despre acest proiect de lege, că singura lui scădere a fost aceea, că s'a votat în Iulie 1849 și nu în Martie 1848, când Românii pôte că se arătau mulțămii cu cele cuprinse în el și nu puneau mâna pe arme, cel puțin nu pentru a le folosi contra Magiarilor.

Și în aceste puține cuvinte ale lui Horváth Mihály se cuprinde critica cea mai nimerită, nu a legii votate, — care n'a putut să fie pusă în aplicare, — ci a politicii guvernului magiar de la 1848, dusă în chestia naționalităților.

Prea târziu s'a trezit adecă guvernul să facă concesiuni naționalităților nemagiare, când acestea nu mai puteau părăsi calea pe care au fost apucate; pe când atunci când nu erau încă angajate, și guvernul putea ușor să le câștige pe toate pentru cauza magiară, nu s'a gândit la ele, și nu li-a dat aceea ce numai după-ce s'a vădit ajuns în strîmtóre a aflat de bine să le dea.

În chestia națională acesta e momentul cel mai însemnat care ni-a rămas din trecut, — și politicienii magiari de astăzi ar face bine dacă ar ține cont de el în acțiunile lor îndreptate în contra naționalităților nemagiare din patrie. Pentru-că nu se știe ce se mai pôte întempla. Istoria cam are obiceiul de a se repeta, cu privire la anumite întemplări. Și e bine, ca pentru astfel de întemplări popórele să stee gata, împăcate și împrietinite, ear' nu certate și îndușmănite.

Visita de la Ruscuc.

După cum am fost anunțat, trenul regal a pornit din București, din gara de Nord, Marți la orele 10 și jumătate, ducând spre Ruscuc pe M. Sa Regele Carol și întréga Sa suită.

La toate gările Maiestatea Sa a fost întâmpinat de autorități, școle și poporațiune.

La Comana trenul oprindu-se câteva minute, primarul a prezentat tradiționala pâne și sare, urând bună venire și călătorie Maiestății Sale.

La orele 12.45 trenul a intrat în gara Giurgiu. Aci Maiestatea Sa a fost întâmpinat de primarul *Dimitrescu*, care a rostit următoarea cuvântare:

"Sire, în numele orașului și al consiliului comunal vă urez bună-venire printré noi și rog pe Maiestatea Vóstră să binevoiască a ne permite de a 'I presenta căldurósele nóstre omagii de iubire și nestrămutat devotament.

Sire, Prezența Maiestății Vóstre în mijlocul nostru, din nou ne încălzește inimile și ne umple sufletele nóstre de o adâncă recunoștință, sentimente cu atât mai firești, cu cât de mult rîvniam la marea onóre ce ni-o acordați astăzi.

Cetatea nóstră, Maiestate, își va aduce aminte în totdeauna cu recunoștință de tot ce s'a făcut pentru progresul și prosperitatea ei în tot timpul îndelungatei și glorioasei domnii a Maiestății Vóstre.

Urând, Sire, Maiestății Vóstre călătorie bună în țera vecinilor nostri, avem credința că întrederea de la Ruscuc și visitarea câmpilor de luptă de la Plevna — de care ne légă atâtea amintiri eroice și gloriose — vor contribui și mai mult a întări raporturile nóstre de bună vecinătate cu Slatul bulgar.

Să trăiți Sire!

Să trăiescă Maiestatea Sa Regina!

Să trăiescă Altețele Lor Regale, Principii Moștenitori dimpreună cu Augustele Lor Odrasle!

Trăiescă România!"

O companie din regimentul 5 de dorobanți sub comanda căpitanului Ursu, și fiind de față și colonelul Crăiniceanu, comandantul brigăzii, a dat onorurile militare.

Primirea făcută M. Sale a fost dintré cele mai entusiaste. Intreg orașul Giurgiu era în picioare, pe cheul framos împodobit cu ghirlanda și steaguri.

După primire s'au prezentat M. Sale oficerii bulgari atașați pe lângă persoana Soveranului în tot timpul petrecerii Sale în Bulgaria.

Timpul era rēcoros, dar' un sóre splendid strălucea.

La ora 1 d. a. Maiestatea Sa S'a imbarcat pe vasul *Orient*, la imbarcaderul orașului. Vasul bulgar *Alexandru*, canonierele *Oltul*, *Siretul* și torpilorul *Sborul* au însoțit vasul *Orient* până la Ruscuc. La apóierea de malul bulgar vasele românești au salutat cu pavilionul și cu salve de tunuri, la cari au răspuns bateriile din Ruscuc cu salutul regal.

La debarcader M. Sa a fost întâmpinat de A. S. R. Principele Ferdinand al Bulgariei și de principele Filip de Coburg, încunjuțați de o numerosă casă militară.

Intâlnirea a fost din cele mai cordiale. Soveranii s'au îmbrățișat în modul cel mai amical.

Onorurile militare la debarcader au fost date de o companie marină a flotilei bulgare.

La sosirea pe cheu Maiestatea Sa Regele și Alteța Sa Regală Principele au fost întâmpinați de ministrul afacerilor străine și al cultelor, president al consiliului *Danev*, ministrul de finace *Sarajof*, ministrul de interne *Ludžkanov*, ministrul de justiție *Radev*, ministrul de rēboiu *Papricov*, Inaltpreasfișitul Metropolit al Ruscucului *Vasile*, de vice-presidentul Sobraniei *Frangea*, prefectul departamentului *Manolov*, cari fură pe rând prezentați Maiestății Sale Regelui; apoi de următorii oficeri: generalul *Nicolaev*, generalul *Drandarevski*, comandantul divisiiei a 5 a, generalul *Agura*, generalul *Ivanov*.

Pe cheu o companie a regimentului Nr. 2 de infanterie *Iskersky* a prezentat armele și a defilat înaintea soveranilor.

Apoi A. S. R. Principele Bulgariei a condus pe M. S. Regele la palatul de la Ruscuc, în trăsura de gală cu patru cai, urmată de un escadron al gardei princiare.

La intrarea în strada *Kniajevka* era ridicat un arc de triumf, în dreptul căruia aștepta primarul orașului încunjuțat de membrii consiliului municipal, de funcționari și notabili, precum și de numeroase dómne. Primarul *Martinov* a prezentat Maiestății Sale pânea și sarea, rostind următoarele:

"Orașul Ruscuc este fericit de a primi pe Maiestatea Vóstră, soveranul frumoșei și ospitalierei țeri, care în timpuri de restriște a fost un refugiu pentru Bulgarii cari fugeau de persecuțiuni, care a împărțit cu noi durerile și bucuriile, și ai cărei fi, având pe Maiestatea Vóstră în fruntea lor, au lunt o strălucită parte în rēboiul pñtru desrobirea nóstră. Pētrunși de sentimente de recunoștință, consiliul comunal și eu miné, în numele populațiunii orașului Ruscuc urăm cu bucurie o bună venire Maiestății Vóstre și-O rugăm de a primi pânea și sarea."

Trupele garnizónei erau postate pe tot lungul drumului. Intreg orașul era împodobit cu steaguri și decorat.

La intrarea în palat onorurile militare au fost date de o companie din regimentul 5 de infanterie *Dunavski*, al căru șef onorar este A. S. R. ducele Robert de Parma.

La palat s'au făcut prezentările reciproce ale suitelor ambilor Soverani.

La ora 3.45 d. a. A. S. R. Principele Ferdinand a condus pe Inaltul seu óspe cu suitele pentru a visita casarma regimentului 5 de infanterie *Dunavski* și monumentul comemorativ al acestei trupe, ridicat în amintirea bătăliei de la *Slivniza*, unde acel regiment a luat o parte cu deosebire strălucită.

Intorcându-se de la palat, Regele și Principele au vizitat pe Inaltpreasf. metropolit al Ruscucului, cum și catedrala metropolitană.

M. S. Regele a primit apoi corpul consular și a acordat o audiență presidentului consiliului *Danev*.

La 8 ore s'era a avut loc un splendid ospēț la cercul militar.

Orașul era preste tot iluminat și resuna de șgomotul focurilor de artificii și al muzicelor militare.

La prinzul de s'era s'au rostit toastele publicate în numărul trecut.

Pentru catedrală.

În Nrul 105 al ziarului nostru am publicat o frumoșă colecță, făcută întré preoțimea nóstră din tractul *Mercurei*, care trecea preste o frumoșă sumă de 2000 coróne; ear' acum părintele protopop Ioan Droc ne face o nouă plăcută surprindere prin trimiterea unei a doua liste care cuprinde ofertele însemnate ale celorlați preoți tractuali precum și ale învățătorimeii, care cu vrednicie se pôte însira întré însufleții dascăli din ținutul Orăștiei.

Conștiința unei datorințe frumos împlinite fie-le tuturor adevărată rēsplată pentru laudabila faptă, care — de sigur — numai binefăcătóre pôte fi pentru viitorul bisericeii și al credincioșilor ei. Le exprimăm și pe această cale mulțămii tuturor și în deosebi șeful tractual.

Iată contribuiriile:

a) preoți:

1. Ioan Daian, paroch în Sângătin	cor. 150
2. Patriciu Marcu, paroch în Tău	" 120
3. Stefan Medeșan, paroch în Gusu	" 120
4. Vasilie Necșă, paroch în Apoldul-superior	" 115
5. Patriciu Marcu, paroch în Păuca	" 100
6. Nicolae Plotogea, paroch în Broșteni	" 100
7. Crucian Mărginean, paroch în Cenade	" 100
8. Ignatie Filip, paroch în Reci	" 100
9. Aron Șeib, capelan în Poiana	" 100

10. Ioan Pop, paroch în Beșineu	cor. 100
11. Samoil Sabo, catichet în Blaj	" 100
12. Ioan Muntiu, paroch în Cărpiniș	" 100

b) învățători:

1. Dumitru Orăștian (Apoldul-interior)	cor. 100
2. Elena Vlad (Poiana)	" 60
3. Nicolae Simulescu (Mercuria)	" 50
4. Ilie Georgescu (Poiana)	" 50
5. Vasilie Dobrescu (Rod)	" 50
6. Remus Pop (Rod)	" 50
7. Teofil Barbat (Șpring)	" 50
8. Ioan Bērsan (Reciu)	" 40
9. Nicolae Șerb (Poiana)	" 30
10. Romul Vraciu (Poiana)	" 30
11. Dumitru Ivan (Apoldul-superior)	" 30
12. George Stelea (Dobârca)	" 30
13. Vasilie Greavu (Gârbova)	" 30
14. Aurel Staicu (Gusu)	" 30
15. Teodor Marcu (Tău)	" 30
16. Vasilie Radu (Căpiniș)	" 30
17. Nicolae Marcu (Păuca)	" 30
18. Ioan Bendorfean (Bogat)	" 30
19. Ioan Rusan (Beșineu)	" 30
20. George Petru (Armeni)	" 20

De pe "Hărtibaciu".

— Intimpinare. —

Agnita, 28 Octobře v.

În Nr. 120 al prețațului nostru jurnal *"Telegraful Român"* s'a publicat rezultatul despre conferența preoțescă, adunarea generală a despărțământului Asociațiunii și despre producțiunea dată cu ocaziunea această de reuniunea femeilor române din Agnita.

În interesul adevărului rog a se da loc și puținelor reflecțiuni pe cari subscrierul mă simt dator u a le face învățătorului Paicu, care spune că a raportat fidel despre cele mai sus pomenite.

Învățătorul Paicu afirmă, că poporul din Agnita nu ar fi avut știre despre adunarea conchiemată la Agnita pe ziua de 20 Octobře a. c., din care causă nu s'au prezentat la adunarea despărțământului de cât numai 3 indiviđi.

Observ, că adunarea despărțământului acestuia a fost conchiemată prin *"Telegraful Român"* pe Duminecă, 29 Sept. a. c., despre care lucru s'a avisat și poporul din Agnita în biserică prin subscrierul, făcându-i-se totodată cunoscut scopul și binefacerile Asociațiunii față de poporul nostru, și îndemnându-se cei cu dare de mână a se face membri la despărțământul nostru, spunându-li-se și tacsă ce este a se solvi, ca membri ordinari și ajutători.

S'au și adunat în ziua aceea mai mulți membri ai despărțământului în școla din Agnita, în frunte cu dl protopresbiter N. Moldovan, ca director al despărțământului, de față fiind și unii poporeni din Agnita. Dar' din óre-care causă dl director a amânat ținerea adunării despărțământului pe ziua de 20 Oct. a. c., conchiemând prin circulariu pe aceea zi și conferența preoțescă precum și pe toți învățătorii din acest tract protopesc.

Știind această, am conchiemat în s'era de 18 Octobře comitetul parochial în școlă, de față fiind și învățătorul Paicu, spunându-le despre adunarea ce are a se ține în comuna nóstră, și că avem datorință a o sprijini. Am îndatorat totodată pe comitetul parochial a se îngrijii de cuartire pentru preoți și învățători, și astfel au fost aleși 2 membri din comitet, ca să mērgă cu o zi mai nainte pe la poporeni cei mai de frunte să le spună despre adunarea ce este a se ține în Dumineca din 20 l. c. la școla nóstră, și a 'i îndatora să primēscă în cuartire câte un preot și învățătoriu pe timpul cât se va ține adunarea, ceea-ce s'a și făcut.

Deóre-ce însă desbaterile în conferența preoțescă din ziua mai sus numită au durat până s'era, și agendele despărțământului s'au

pertractat după aceea, precum spune învățătorul Paicu, în timp de 20 minute, pe înserate și la lumină — pe când poporenii (bărbați) din Agnita au trebuit să-și grijească vitele a casă — n'au putut să fie de față la adunare și astfel n'au meritat să fie apostrofați, de oameni nepăsători.

Sunt alte pete prin Agnita, cari ar trebui, și e de dorit a se șterge odată, nu acesta; căci poporenii din Agnita nu din nepăsare față de despărțământul Asociațiunii nu s'au prezentat afară de 3 indivizi, la această, ci causa a fost, cum am spus, timpul prea întârziat și scurt. Dacă s'ar fi putut deschide adunarea mai de timpuriu, ziua, și preste agendele despărțământului nu s'ar fi trecut în fuga mare în timp de 20 minute, după cum a scris învățătorul Paicu în raportul seu, de sigur ar fi rămas mai mulți din parochieni de față.

Neadeverătat e deci afirmarea, că poporului din Agnita nu i-s'ar fi adus la cunoștință că se ține la noi adunare, și că din nepăsare poporul nu ar fi luat parte la aceea. Apoi afirmarea, că la producțiunea dată de femeile din reuniune s'ar fi înlocuit rolul p. Aron prin o femeie *inreverentă*, încă nu este adevărată, căci femeia a fost îmbrăcată numai cu un pardisiu negru preste haina sa.

Am puté critica și noi multe, dar' a molesta On. public cu de aceste nu este frumos, și nici de folos. Mai bine să urmărim sfatul apost. Pavel, care zice: "Să nu fim măreți în teșert, unul pe altul întărind, unul altuia pismuind ș. c. l." ca astfel să plinim legea lui Christos.

Cu această terminând, vă rog domnule redactor, să primiți asigurarea celei mai distinsse considerațiuni.

Ioachim Păreșu,
paroch.

Tot cu privire la raportul despre cele întemplaté în Agnita cu ocaziunea ținerii adunării generale a despărțământului de acolo al "Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român", primim întimpinare și de la domnul *Acsentie Lene*, secretariul despărțământului, care confirmă întru toate cele spuse mai sus de părintele Păreșu și face constatarea, că nu 20 de minute, ci mai bine ca un cias a ținut adunarea generală din întrebare. Stabilește apoi domnul *Lene* niște regulé foarte potrivite pe semă *corespondenților* de la ziare, regulé pe cari le recomandăm cu totă căldura tuturor celor pe cari îi privește, și anume: 1. Din fie-care lucrare menită să fie dată publicității să eschidăm interesul personal, 2. să nu edificăm cu material luat din isvorul pisei și 3. să nu ne închipuim că înegrind pe alții ne spălăm pe noi și ne facem reputațiune bună.

NOUȚĂȚI

I. P. S. S. Arhiepiscopul și Metropolitanul Dr. Vladimír de Repta a fost primit în 10 Novembre n. în audiență din partea Monarhului. Cu ocaziunea această I. P. S. Sa a depus jurământul de fidelitate. A casă la Cernăuți, I. P. S. Sa va sosi mâine, Marți. Se fac pregătiri pentru o primire solemnă și impunătoare.

Din tractul Lupșa ni-se scriu următoarele: Mai zilele trecute s'a săvârșit alegerea de paroch în comuna noastră bisericească *Mogoș-Valea-Barnei*, ales fiind singurul concurent preotul *Ioan Coc*, originar tot din Mogoș. — Nu de mult s'a întregit postul învățătoresc din *Sălcina-de-jos*, fiind ales fiul acestei comune, concurentul *Vasilie Butură*. — În fine la postul învățătoresc din *Luca* a fost ales candidatul *Vasilie Miclea*, asemenea fiu al acelei comune. — Tote aceste alegeri au fost conduse de zelosul nostru protopop tractual *Vasilie Gan* și au decurs în cea mai bună ordine și liniște. În toate aceste locuri demnul nostru protopop a ținut poporului frumoșe și potrivite cuvântări ocazionale.

Societatea acad. teol. "Academia ortodoxă" din Cernăuți, în ședința generală ordinară ținută în 6 Novembre st. n. s'a constituit pe anul administrativ 1902/1903 în următorul mod: president *Vespasian Reuț*, secretariu de externe *George Banilevici*, secretariu de interne *Petru Străinul*. Secțiua literară: presidentul secției și prim-vicepresident *Constantin Urechie*, adlatul I. și bibliotecariu *Gavril Gușetu*, adlatul II. și econom *Adrian Bodnarescu*. Secțiua musicală: presidentul secției și al doilea vicepresident:

Aurel Chelariu, adlatul I. și controlor *Eug. Jancovschi*, adlatul II. și cassariu *Gavril Boca*. Comisia revisitoare: *Adrian Lupastian*, ref. com., *Isidor Grigorovici* și *Stefan Voloșescu*, adlați.

† *Ioan Ioanovicu*, paroch în Hărău (tractul Deva), a răposat Joi după amiază, în etate de 67 ani. Inmormântarea i-s'a făcut Sâmbătă (15 Novembre n.) în cimitierul bisericeii gr. or. din Hărău.

Catechisarea copiilor nazarenilor. Doi părinți rătăciți, trecuți la secta nazarenilor, au cerut la ministrul de culte și instrucțiune publică scutirea copiilor lor de la cercetarea bisericeii catolice, respective ortodoxe și de la creșterea lor în religia fostă a părinților. La această ministrul a dat următoarea ordinațiune.

"Cererea înaintată de locuitorii G. și L., unul rom.-catolic altul greco-oriental, cari se dau pe sine ca fiind nazareni, pentru-ca copiii lor să fie scutiți de asistarea la serviciul divin rom. cat., respective gr.-oriental, nu pôte fi împlinit. Pentru-că în înțelesul dispozițiunilor cuprinse în § 7 al art. de lege XXXII. din 1894, respective în §§ 26—29 ai art. de lege XLIII din 1895 fie-care copil ajuns la etatea obligământului de a cerceta școala trebuie să aparțină ôre-carei confesiuni recepte sau recunoscute în lege și să fie educat în aceea confesiune chiar și în cazul că părintii lui nu ar aparțină nici uneia dintré confesiunile recepte sau recunoscute în lege. Ear' fiind-că așa zisa religie nazarenă nu aparține nici confesiunilor recepte, nici celor legal recunoscute, este evident că părintii care își subtrag copiii de la obligământul instrucțiunii, respective de la cercetarea bisericeii, se fac vinovați de călcarea dispozițiunilor cuprinse în §. 4 al art. de lege XXXVIII din 1868, ear' copiii lor, din cauza călcării obligământului instrucțiunii, nu vor puté avé nici calcul din studiul religiei și moralei."

Hymen. Nicolau Tămaș notariu comunal în Casova (Sibiu) și *Domnișora Ana Pau* din Sibiel, își vor serba cununia religioasă Duminecă, în 10/23 Novembre la 3 ore p. m. în biserica gr. ort. din Sibiel.

— *Sebastian Olariu*, ales paroch în Bățalari (tractul Hațeg), se va cununa cu dșora *Cornelia Suci* în 24 Novembre st. n. în biserica gr. or. din Petrița.

Ucigașul părinților sei! Joi s'era s'a aprins casa măcelariului *Mihail Malacsek* din Sătoralja-Ujhely. Focul s'a estins cu atăta celeritate, în cât *Malacsek* și soție-sa, împreună cu alți trei locuitori, n'au mai putut eși din casă, ei au ars și ei. În timp ce casa ardea, ômenii adunați la stins au aflat că tăciunarul e însuși fiul lui *Malacsek*, care astfel a voit să-și răsbune asupra părinților sei, pentru-că nu i-au dat o anumită sumă de bani ce li-o ceruse împrumut. Infuriați de păcătoșia feciorului, ômenii erau să-l sfășie și numai cu mare greu l'au putut scăpa de furia lor gendarmii.

Cutrémur de pământ. În *Jeisk* la Marea-Azovică, în 9 Novembre a fost puternic cutrémur de pământ, pe urma căruia foarte multe clădiri s'au prăbușit, astrucând sub ruine circa cincizeci de ômeni.

Scrieri economice. În editura ministeriului de agricultură a apărut o serie de scrieri economice, cari preoților și învățătorilor li-se dau gratis. Cei cari doresc să aibă aceste scrieri, să se adreseze ministeriului de agricultură prin o epistolă ori prin o cartă postală. Scrierile sunt următoarele: "A magyar kulturmérnöki intézmény ismertetése", "A világ gabonatermelése 1895-ig" (a apărut și în limba germană); "Nemzetközi buza- és liszt-forgalom 1880—1895-ig"; "Utmutatás a szőlőművelésre", "Utmutatás a peronospora elleni védekezésre", "Utmutatás a lisztbarmat elleni védekezésre", "Utmutatás a mezei emberek irására", "Védekezés a gabonafutrinka ellen", "Mezőgazdasági munkaberek Magyarországon 1895, 1896, 1897, 1898-ban", "Kendertermelési utmutató, írta Klezsner Károly", "Méhészeti, írta Molnár István", "Magyarország összes termésének eredménye 1893—94", "A gabonák arak hanyatlásáról, írta Borovszky Károly, 1895", "Földművelésügyi utmutató, írta Németh József, 1898", "Madaraink hasznáról és káráról, írta Herman Ottó", "Utmutatás a szőlőmoly és szőlőilonca irására" (a apărut și în limba română), "Vezérfonal a filloxerás szőlőknek szénkezezeléssel való gyérítésére", "A pinczeszövetkezetekről" (și românește: "Tovărășii de pinițe"), "A külföldi borértékesítés szövetkezetekéről", "A magyar gazda kincsesháza", "A homoki szőlőművelés", "Utmutatás a must és bor készítéséről" (și românește: "Indreptar pentru manipulara rațională a vinului și mustului"), "A bortörvény ismertetése", "Ültessünk gyümölcsfákat!" (în românește: "Să cultivăm pome!")

Un tablou primejdios. La recercarea procuraturii de stat din Berlin autoritățile germane caută în ruptul capului după un tablou, care — conform judecății celor de la patere — constituie provocare la revoluție. Tabloul reprezintă o figură de femeie lăntuită de o stâncă, în jurul căreia se ved paprapete demolate. Lângă ruine stă un grup de oficeri ținând sabiile ridicare sus spre ceriu, de unde o cătă de ingeri le aduce coróna polonă. La dreapta oficerilor e un grup de poeți și artiști, întré cari se pôte distinge foarte clar figura poetului polon *Miskiewicz* și a eroului polon *Kosciusko*. — Tabloul simboliséză restaurarea Poloniei libere.

Pentru cinstea satului. Doi agenți de comerțianți de vinuri, cu nume *Kernreich Izrael* și *Braun Soma*, cumpăraseră de la economii din *Herzeg-Marók* (dincolo de Dunăre) mustul rezultat din recolta viilor, și zilele trecute voiau să l' timită mai departe. La gară unul dintré economi a observat că agenții au de două-ori atăta must, cât cumpăraseră. A dat de știre celorlalți săteni cari toți au eșit la gară și constatând că agenții au turnat apă în must, nu voiau cu nici un preț să permită spedarea lui. În urmă, vedând că nu isbutese, s'au pus și au cumpărat de la cei doi jidani tot mustul, cu apă cu tot, și l'au împărțit apoi întré ei. Această, pentru-ca miș-mașul jidanilor să nu facă rușine satului, vestit de vinuri bune.

Comóră din veacul XVI. Niște lucrători din *Keeskemét* săpând la fundamentul unei case au aflat, la adâncime cam de un metru și jumătate, două urziore pline cu bani de argint. Duși la poliție și examinați de ômeni pricepători, s'a constatat că banii sunt de proveniență ungară de prin anii 1526—1580. Se crede că au fost ascunși în pământ de ôre-care zaraf grec, în timpul puștirilor turcești urmate după ca'astrofa de la *Mohács*. Pe timpurile acelea grecii stabiliți în *Keeskemét* se ocupau cu zarafia și numai ei puteau să aibă adunați grămadă atăta mulțime de monede. Ear' casa pe al cărei teritoriu au fost aflați banii, în timpurile vechi era proprietate a unei familii grece. Banii au fost dați museului din *Keeskemét*.

Epistolă ucigașă. Săptemăna trecută un domn din societatea înaltă din *Moseva* a căpătat o epistolă. Nefiind el a casă, a luat-o în primire soție-sa, care parte de curiositate parte din gelozie a deschis-o și a cetit-o. Conținea numai următoarele cuvinte: Adu-ți a minte de mine! În timp ce femeia cetia epistola, i-s'a făcut de-o dată rău, a amețit și a cădut jos ca mórta. Un băiețel al ei, care se juca prin odaie, vedând jos epistola a luat-o și a început să se jöce cu ea, dar' a amețit și el. Într'aceea intrând în odaie cameriera a trimis îndată după medic, care în fine a readus în simțiri atât pe mamă cât și pe băiețel. S'a constatat apoi că epistola, scrisă de mână de femeie, era împregnată cu otravă puternică.

Dreptul bărbatului. *Marchisul Lisle* de *Lille* din *Paris*, căsătorit nu de mult, a avut într'o zi certy strășnică cu soție-sa, în urma căreia nevăstua i-a interzis de a mai intra în locuința lor. Ear' pentru-ca opreliștea să nu pótă fi eludată, a dat ordin portariului să nu lase pe *Marchisul* să intre și a făcut zar nou la pörtă, ca nici să se mai potrivăscă la el cheia *Marchisului*. În urma acestora bărbățul s'a adresat tribunalei, care săptemăna trecută a decretat că *Marchisul* are drept să intre la soție-sa ori-când, ear' dacă pörtă casei ar fi înlocuită, este în drept să o spargă cu asistență polițienescă ori militară.

Fată veduvă. *Mercuri* avea să se cunune fiica arhitectului *Schachner* din *Viena* cu învățătorul *Schuster*. Nuntași erau adunați deja la casa miresei și așteptau numai să-și facă damele toaleta, pentru-ca să plece apoi la cununie. Mama mirelei, o femeie simplă, neobicinuită cu rafineriile de etichetă ale "domnilor", încă era în odaia miresei, de-și "cocónel" nu o vedeau bucuroși întré ele. Disconsiderarea această, dată pe față și de altă-dată, gena mult pe mirele fetii, dar' își făcea silă s'o trecă cu vederea, sperând că cu timpul vor îndrăgi ei pe mama-sa bună. În ziua când să plece la cununie, în timp ce modista ajuta bătrânei să îmbrace hainele domnești, mireșa făcea bătrânei tot felul de observări ofensătoare. Mirele a rugat-o să deie pace bătrânei și să nu o supere. Nemilósa mireșă însă a continuat cu insultele până ce pe biata bătrână a podidit-o plânsul. În momentul acela mirele scoțând din buzunar un revolver s'a postat în fața miresei sale și zicându-i: "Dacă nu poți suferi pe mama mea nu ești vrednică să mă aibi nici pe mine", — și-a slobođit revolverul în frunte și în aceeași clipă a cădut mort. — Rău a făcut nenorocitul de el! A lipsit pe mamă-sa și de ultima mângăiere, în loc să-i fi dat satisfacțiua cuvenită. Trebuia să radă "domnișore?" câteva palme, apoi să-și iee mama la braț și să plece de acolo.

Deputații congresuali din cler, aleși în diecesa *Aradului*, teritoriul consistoriului *aradan*, sunt următorii: *Preacuvioșia Sa* arhimandritul *Augustin Hamsea* în cercul *Vinga-Lipova* și *Chisetu-Bichiu* (în două cercuri), protopresbiterii *Dr. Traian Puticou* (Timișóra) ales în cercul *Timișóra-Comloș*, *Vasilie Beles* (Arad) în cercul *Arad-Radna*, *Dr. I. Trăilescu* (Chișineu) în cercul *Chișineu-Gyula*, *Constantin Gurban* (Buteni) în cercul *Ienopole-Șiria*, *Ioan Groza* (Hălmagiu) în cercul *Buteni-Hălmagiu*.

Un bărbat — șese fileri. O femeie americană înainte cu câțiva ani făcuse cunoștință cu un domn bogat care i promisea s'o iee soție. Treceau însă luni și chiar și ani, fără-ca respectivul să-și împlinescă promisiunea. În sfârșit cocóna a aflat că mirele ei s'a cununat de mult cu alta. S'a pus deci și l'a dat la lege, cerând 25.000 de dolari despăgubire. Curtea cu jurați s'a ocupat cu afacerea până noptea târziu, deliberând în fine procesul în favorul femeii. Sentința i-a fost însă estradată în plic sigilat. Când a cetit-o însă era s'o apuce năbădăile. Tribunalul i-a judecat despăgubire șese fileri. — Ori-cât de puțin ar fi tacași bărbații, fie chiar și în America, totuși judecata această e mare batjocură pe ei. Sigur deci, că nu prețul bărbatului a fost dătătoriu de ton în enunțarea ei, ci intenția de a da cocónelor o lecție bună, ca să nu se mai lege morțiș de ori-care bărbat care le spune că le iubește, și să nu alerge pe la judecată dacă "amoresul" le lasă buzate.

Cărți și reviste.

Am primit la redacție calendarele pe anul 1903 apărute în editura lui *W. Krafft* în Sibiu, și a nume:

Amicul Poporului, calendar ilustrat, întocmit de *I. Popovici*. Anul 43. Afară de partea pur calendaristică, presărată cu sentențe și maxime, conține zilele critice, regenții europeni, afaceri de postă și telegraf, tarife de timbre și taxe, tirgurile, etc. — Partea literară conține o serie bogată de piese în poezie și prosă, cele mai multe originale. Prețul 90 fil.

Posnașul, calendar umoristic ilustrat, redactat de *Simplex*. Anul 8; cuprinde în partea hazlie nenumărate glume ilustrate și poezii de tot hazul. Prețul 50 fileri.

Calendarul Săteanului, anul 12, e merit pentru popor; conține prosă și poezii din "Amicul Poporului", cu portretul și biografia lui *Mihail Pavel* și *Niculae Cristea*. E cel mai efin calendar românesc, costă 20 fileri.

KALENDARIO, calendar cu litere cirile, anul 111, e cel mai vechiu calendar românesc merit a servi acelora cari preferă a ceti cu litere cirile. Prețul 40 fileri.

FELIURIMI

Liliacul și ciurma. În "Egészségtügyi lapok" din *Budapesta*, revistă de domeniul higienei, redactată de profesorul *Dr. Ignat Purjesz*, cetim următoarele: Deja mai multe animale stau sub suspițiunea că ar promova răspândirea anumitor bóle epidemice. În timpul mai nou s'a constatat despre țintari că răspândesc malarie, ear' muștele sunt cunoscute de mult ca răspânditoare de fel și fel de morburi. Despre cloțani (*guzgani*) se știe încă de prin veacurile trecute, că răspândesc ciurma, ear' în anii trecuți s'a constatat, că purecii încăduc cu ei baccili ciumei. A sosit în urmă rândul și la liliaci, despre cari până acum se știa că nu fac omenimei nici un rău. A nume savantul italian *Dr. Gossi* spune că cu ocaziunea unei mici epidemii de ciură în *Neapol* a făcut suprințetorea descoperire, că germeni ciumei sunt duși dintr'un loc în altul prin liliaci. Se ivise bóla în o casă ce era de tot izolată de oraș și avea și apaduct separat. Fiind-că originea bólei nu putea fi dedusă din cauzele normale, *Dr. Gossi* a început să urmărescă cu atențiune liliacii, cari neîntrerupt sburătoriau în jurul casei. A prins vre-o câțiva și li-a aplicat inecțiuni de venin de ciură. Toți au căpătat bóla și au murit, ear' la secționare *Gossi* a aflat în trupul lor mulțime de baccili de ciură. Adevărat că liliacul nu vine în contact direct cu ômenii și astfel nici le pôte transmite bóla; trăesc însă pe trupul său mulțime de pureci, cari forméză apoi legătura de contact întré liliac și ômeni și astfel — cădând pe liliac și ajungând pe trupul omului — mijlocese răspândirea bólei.

Ad. Nr. 1013/1902. prot. [205] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala noastră din Găbud, se escrie concurs nou cu termen de 10 zile de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele:

1. Din repartiție: 300 corone.
2. Ajutoriu de la stat 300 corone, cuarț și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post se și înainteze petițiunile instruite conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial, până la termenul sus indicat.

Turda, la 30 Octombrie 1902, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiterial gr. or.

Jovian Murășian
protopresbiter.

[204] 1—2

Arlejtési hirdetés.

A nagyszabeni m. kir. állami elme-gyógyintézet ünkezelési élelmezéséhez szükséges liszt- és daraféléknek 1903 évi január hó 1-től kezdődőleg egy, esetleg három évre való biztosítása czéljából 1902. évi november hó 24-én d. e. 11 órakor az elme-gyógyintézet gondnoki irodájában, a hol a számlási rézletes feltételek is megtehatók, zárt irásbeli árlejtés fog tartatni.

Az egy évi szükséglet:

1. liszt (0, I., III. és V. szám) . . . 17.000 kg
2. dara 2.000 "

Ezen mennyiségek csak megközelítő eg-lévén meghatározva, a szerződött számlító tartozik a kitett mennyiségkénél többet vagy kevesebbet is — az eltagadott ajánlatában kitett áron — szállítani.

Felhívattunk mindazok k k ezen szállítást elválni óhajtták, hogy magyar nyelven írott, egy koronás bélyeggel és négy-száz (400) kor. bánatpénzzel, — készpénzben vagy eltagadhatónak minősített érték-papirokban — ellátott, sajátkezűleg aláírott, jól lepecsételt ajánlataikat, a melyekben — alapul véve a "Hermannstädter Zeitung"-ban mindenkor közölt helyi piaci árakat — a százalék engedmény számokkal és betűkkel — egy vagy három évre külön-külön ajánlva — kiirandó, a fent kitett időben és helyen nyujtsák be.

Mejegyztetik, hogy az ajánlat senk által vissza nem vonható, és a nem magyar nyelven, vagy nem az árlejtési feltételek szerint szerkesztett ajánlatok azonnal visszautasítottak.

Végü megjegyztetik, hogy az intézet fenntartja magának azon jogot, hogy az egy évre avagy három évre szóló ajánlatot fogja eltagadni valamint, hogy a szállítást azon vállalkozónak engedje át, aku bármely oknál fogva megbízhatóbbnak tart.

Nagyszabeni, 1902 novembere hó 11-én.

A m. kir. állami elme-gyógyintézet igazgatósága.

Nr. 363—902

[203] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Mucundorf, din protopresbiteratul Cohalmului, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, sunt cele arătate în cõla B. pentru dotațiunea preoților de la stat.

Concurenții vor avé se și așternă petițiunile în termenul deschis, instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiterial al tractului Cohalmului, având a se presenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare înainte alegătorilor pentru a cânta, respective celebra și cuvânta.

Cohalm, în 2 Septembrie 1902.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea
prot.

La **Librăria Tipografiei Archidieceesane** se află de vânzare: **Poesii Postume**, de **M. Eminescu**

Prețul: 1 C.
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 579/protop. 1902 [202] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Curciu din protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, sunt cele fasonate la cõla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții vor avé se și așternă petițiunile în termenul deschis instruite conform legilor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se presenta înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Mediaș, 28 Octombrie 1902.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Mediașului, în conțelegere cu comitetul parochial.

Romul Mircea
protopresbiter.

Alexandru Márki

Istoria universală pentru școle civile și superioare de fete pe baza planului de învățământ din 1887. — După edițiunea VI în românește de I. Popovici. — Aprobata de Inaltul Ministeriu r. u. de culte și instrucțiune publică sub Nr. 4566/1901. — Prețul legat 2 — cor. A se procura de la **Librăria archidieceesana**.

Potire	din argint de china, intern suflate cu aur, gravate	30.—
	negravate	18.—
Cădelnițe	de fer nickelate	12.—
Lingurițe	de alamă galbenă	10.—
	pentru cuminecătura, suflate cu aur	4.40
Disc	pentru agneți, suflat cu aur	7.20
Steuă	pentru agneți, suflată cu aur	3.60
Copie (cutit)	pentru agneți, suflată cu aur	4.40

Se află de vânzare la

Librăria și Tipografia archidieceesana.

Corone pentru miri

din aur double, împodobite cu imitații de petri scumpe colorate, cu câte trei cruci, forțe frumoșe și practice deore-ce se pot strimta și lărgi după cum cere treuinița, bucată costă numai **16 cor.** plus porto postal și pachetare cor. 1.20.

Cruci de lemn 28.5/16 cm., pic-tură de mână în uleu represen-tând pe o parte "Restignirea Dom-nului" și doi îngeri ear' pe partea opusă "Botezul Domnului"; pe margini aurite cu aur veritabil; cele cu pictură simplă costă **cor. 9—**, ear' cele fine bucată **cor. 12—**, trimise cu postă recoman-dat costă cu 75 fileri mai mult.

Librăria archidieceesana, Sibiu.

In **Tipografia archidieceesana** a apărut:

ACAFTISTUL

Preasântei

Născătoare de Dumneșeu

și alte rugăciuni

urmate de Simaxariu pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat	fl. —.85
jumătate până	1.05
în piele roșie	1.25
Ediția fină în piele neagră	2.—
piele chagrin	2.60
în mătase	3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidieceesane
Sibiu.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceesana**:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduēla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pri-pelele, Catavasiile, Irmosele, Sfetilnele și altele.

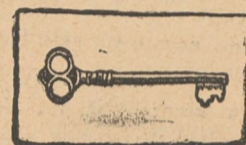
Prețul unui exemplariu legat simplu **1.60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3.20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceesane.

Săpun cu ruda.

Marca:

"cerb" sau "cheie"

Săpunul cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eștin. [201] 3—25

Se capetă pretutindenea.

NOU! **Pro 1903** NOU!

a apărut:

Calendarul archidieceesan

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot și învățătoriu.

Prețul unui exemplariu **40 fil.**, cu Șematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

Librăria archidieceesana
Sibiu.

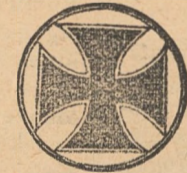
Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și învioréză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sânelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, rețea la mână și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sânelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din tóte părțile lumii cari prețuesc cu multă mire inven-țiunea mea și ori cine póte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis se se confunde cu aparatul "Volta" deore-ce "Ciasul-Volta atăt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat.** Deja ieștinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.— Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la morburii cari nu sunt mar vechi. folosibil la copii și femei de constituție forțe slabă.

Epediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate:

MULLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/1V colțul strada Kálmán.

Editura și tipariul Tipografiei archidieceesane.